

Dobrogea

ZIAR INDEPENDENT SAPTAMANAL

REDACȚIA
Str. Mircea No. 74 bis

ADMINISTRAȚIA
Str. Ștefan-cel-Mare No. 16

Director : Sandi Constantinescu

ABONAMENTE
1 an Lei 300
1/2 an Lei 200
Instituții Lei 600

ECONOMII

Un cuvânt gol de sens ca atâtea altele, neînsemnate la noi, cum ai zice legalitate, democrație, regim parlamentar sau consolidare.

Guvernul anunță economii pentru anul care vine. Aceasta înseamnă o îndoită mărturisire: pe deoparte că s'a risipit până acum, pe de altă parte că nu se mai poate risipi.

Câte un naiv-doi vor crede în economiile guvernului emanându-le partidului care îl este scump. Totuși guvernul va putea face economii?

Pentru cei lesne încrezători economiile sunt posibile, căci guvernul va putea tăia multe articole bugetare dela personal sau materiale. Pentru acela dintre noi însă, care își cunoaște țara, economiile nu sunt așa de ușor posibile pentru unul din motive că economiile nu sunt o chestiune de buget ci una de moravuri.

A amputa ici și colo prin diversele state ale bugetului nu înseamnă a face economii: a amăna, însă, dacă nu a stârpi de tot, manifestarea unor apucături, poate crea adevărate economii.

Câteva cazuri vor edifica pe toată lumea: Niște negustori cu vază din orașul Constanța văzând că nu pot obține dela un Minister încasarea unor importante sume ce li se datora necontestat de Ministerul în chestiune, au oferit Statului 400.000 lei, asupra creanței cu condiția ca d-l Ministrul să dea ordin să se achite restul. Deși Statul fusese obligat prin sentința la plata acelor sume de bani totuși petițiunea negustorilor, ca una care interesă numai pe Stat, nu a fost nici măcar luată în seamă. Câteva luni mai în urmă Ministerul a fost însă executat și a plătit până în centimă creanța negustorilor și câteva zeci de mii lei cheltuiți de judecată. Statul pierzând firește reducerea oferită. Ne întrebăm noi: oamenii care au apărut așa de bine banul Statului îl vor economisi în 1931?

Alt caz: un învățător din Silistra cere și obține un concediu de 30 zile. După ce concediul expiră Ministerul îl revoacă și numărând învățătorului 30 de absențe nemotivate îl dă afară din învățământ. După un an și câteva luni justiția reintegrează pe învățător și obligă pe Minister, (nu pe d-l Costăchescu) să plătească învățătorului drepturile de salar

pe cele vre-o 16 luni, cât a stat acasă, vre-o 150.000 lei.

Astăzi? astăzi Economii! Aceleași personaje vi vor face economiile?

O profesoară din Constanța a fost suspendată în contra legii. Justiția a obligat pe Minister (nu pe d-l Costăchescu) să-i plătească 23.000 lei daune și cheltuieli de proces.

Economii? Se poate însă cu alte apucături! Legalitatea așa cum ea se înțelege pe la Ministere face ca Statul să piardă foarte multe procese plătiind despăgubiri a căror totalizare va fi cândva o interesantă statistică. În legea contabilității este o dispoziție care interzice orice plată fără avizul unui controlor. În nici o lege însă, nu se scrie că Ministrul trebuie să dea afară pe unii șefi de ai partidului de prin județe când cer înlocuiri costisitoare în cele din urmă pentru Stat. Să mai zică cineva că totul a fost legiferat la noi.....

Și totuși astăzi economii. Economii cu aceleași personaje i adică cu aceleași apucături.

Guvernul care a cheltuit milioanele pe congresul agricol, care a plimbat perpetuu pe un Gorn Lugojanu, care a cumpărat Zorlenii, care a înființat directoratele, care a angajat pe d. Vidhrighin, care a pensionat pe regenții cu cifre dureroase și provocatoare pentru sărăcia țării, nu poate face economii, pentru că moravurile nu se pot schimba într-o Joi după amiază și actele trecutului nu și-au avut nici unul nici sursa în nevoile țării, nici rostul în posibilitățile ei.

Sunt însă economii a căror anunțare întârziează: așa de pildă lefurile domnilor miniștri, dumele domniilor parlamentari, aie domniilor prefeți deveniți intulți pe lângă președinții delegațiilor județene, toată această elită va primi amputarea cerută de greutatea zilei?

Ce frumos lucru să fie ministru ori deputat votând legi de restricție pentru alții...

Căci cu economia lucrurile stau ca cu proștia; este ceva care privește întotdeauna pe altul.

SANDI CONSTANTINESCU

Constanța 23 Oct. 1930

„NON BESTEMMIARE”

Pe pereți de gări și de debarcadere, pe străzi, prin piețe, prin localuri publice și pe la autorități, stremlu citește în Italia de astăzi un afiș de două cuvinte: „Non bestemmiare” adică nu bestemmiati, nu injurați.

Îndemn al inițiativei particulare, ori simplu sfat al oficialității, vocativul italian s'a născut desigur din nevoia de purificare a dicționarului curent, a cărui violență trebuie să fie impresionant pe unele cercuri, până la propaganda de mai sus.

„Nu injurați” nu reprezintă numai porunca pentru reforma unui limbaj ci și imperativul pentru majorarea spiritului de judecată al cetățeanului, astfel nu injurați se poate tot așa de bine traduce și cu: „cugetați ce vorbiți” sau „reflexați” sau chiar „tăceți”.

Dar satira s'a născut romană. Dela demonstrația lui Miron Costin și până la cel mai curent tratat de școală, latinitatea neamului este evidentă. Prin urmare criticăm, descompunem în elemente, judecăm. Judecata noastră are în plus avantajul

unei arte de a colora, ceea verva care face pe inger să se trezească în pragul iadului.

Această critică și această judecată sunt adevărate scopuri în sine: este indiferent pentru cetățean soarta, meritul ori demeritul obiectului, ori omului supus criticii caudine. Dacă cineva face un lucru rău, interesant nu e atât acel cineva cât condeiul care distilează faptele și disecă pe individ. Aduceți-vă aminte că afacerea stupefiantelor a preocupat mult mai puțin cronicarii ei decât chiar prin eroii și împrejurările ei. Ne interesează nu cum stăsie d. ministru un principiu, ci cum stăsie d. Pamfil Șeicaru pe ministru.

Și cu toate acestea trebuie să recunoaștem că oricât de latină această trăsătură a scrisului și limbajului românesc, nu ne poate duce departe. Oameni și instituții, intenții și rezultate au format și formează în presa de toate zilele și prin ea în conversația de toate colțurile, finta unor atacuri care înecă totul într'un discredit deceptivant.

Continuarea în pag. II-a

Un muzeu regional al Dobrogei

II

În înfățișarea lui actuală, muzeul e instalat după cum am arătat, în palatul municipal și anume în două încăperi din aripa stângă a acestui palat.

Încăperea primă, la intrare, pe dreapta, cuprinde: secția portului reprezentată cu o hartă actuală a portului, un tablou explicativ al importului și exportului între anii 1899 și 1927, un grafic de venituri și cheltuieli și o altă hartă înfățișând cum e planuită destinderea în viitor a portului. Apoi urmează: o hartă a școlilor, un relief al centrului dobrogean cu valea Carasu (proiect de canal) al cărui autor e d. Jean Stoescu-Dunăre. Pe alți pereți ai încăperii: Hartă climatologică, hartă a solurilor, grafice ale Direcției Statistice judiciare și vin la rând stemele județelor sculptate în lemn de către un maestru tâmplar din Constanța după modelele date de Arhivele Statului.

Plastica slab reprezentată, abia câteva marmore de Florian, donate de primărie.

Pe delaturile sălei pe mese și în mici dulapuri: albume cu fotografii culese în urma a 6 excursii prin toate ținuturile Dobrogei, excursii făcute de d. prof. univ. C. Brătescu însoțit de fotografii Nicolau, cuprinzând clădiri vechi și noi, localuri de instituții, tipuri de locuințe ale diferitelor naționalități, monumente, apoi peisajii caracteristice solului, podgoria Sarica, prisaca Mănăstirei Coșcu cu cei 1000 de stupi, Coasta de argint și palatul M. S. Reginei, limanele mării, ruini, etc.

Un început al secției etnografice, cu vase, ulcele, securi instrumente agricole primitive și actuale, fiare de plug, unelte pescărești, bastoane înflorate, furci, cusături, ouă încondeiate, etc.

În mijloc: machetele proiectelor monumentului Dobrogei și ale unui palat cultural cum și monumentul în miniatură dela Adam Klisi.

Intr'o vitrină înfipirare de numismatică iar alături un dulap cu cărți vechi.

Un coridor îngust care leagă sala prima de aceea a doua, înfățișează ceramica dobrogeană prin expunerea produselor de acest gen din timpurile vechi până astăzi, pământuri colorate, etc, completându-se ansamblul cu grafice, tablouri statistice și fotografii.

A doua sală: bogată colecție geografică.

Roci eruptive, marmore calcaruri, fosile etc, cu graficele și hărțile corespunzătoare, apoi secția minieră unde se poate vedea în mic un turn al exploărilor dela Altân Tepe, probe de minereuri dela această mină, apă scoasă din mină și produse fabricate, toate explicate cu grafice și tablouri cum și o hartă a stratificației solului. Padurile Dobrogei au dat și ele probe din toate speciile de lemn, atât tăiat în forme de cilindru, prizmă, caree cât și trunchiuri și coarde, întregind colecția cu obiecte fabricate din produsele padurilor, substanțe de vopșit, etc.

Început bun, început lăudabil.

MIHAIL STRAJE

Paștraji cupoanele de premii

Nu acordăm nicodată nimănui cel mai mic credit de bunăvoință ori măcar de timp, fără care nici un debut nu poate deveni operă. Insultăm tot și toate cu o sonoritate care amuză publicul, și formază dictionarul și bine-înțeles face și cariera gazetărilor, animatorul care de multe ori scrie după ce a trecut sau penitruță vrea să treacă pe la...
Nu e o surpriză.

Ne convingem unii pe alții, prin scris și prin dulcele grai național, că românul e născut cu tranșevantrism. În tot ce cineva face căutăm numai decătu de plin de fraudă care reprezintă presunția de plin drept în contra oricărui gest al omului. Această notă primește câteva accente ale gazetărilor talentați și în cele din urmă este desfacută în gros celui interesat ori en detail publicului cititor. Există și un tarif al tăcerii în locuțione, ca încăperea unei case; făcete cu ziua, cu luna, cu anul. Și există și lipsa de caracter în sanțai. Și căte nu mai există știute și de nedovedit, bănuite și de necrezut.

Și tuțori nimic nu isbește mai adânc în autoritatea unui lucru ca și în a unui om ca florile acestea otrăvite care se numesc articole bine scrise în ziare cu tiraj. Îndărătul omului primește lovitură instituția în care talentul isbește egal și, invers, îndărătul instituției nenorocite, primește lovitură omului ireproșabil.

Nu e o glumă puterea în stat a presei. E însă o glumă sinistră puterea în stat a gazetărilor incult și cotidian sau talentat fără discernământ. Preocuparea pentru remediile acestui rău ex-

cede granițele marurilor noastre dovodindu-ne de o gravitate internațională. Noi românii încă sîm fericiți că marile masse nu citeșc încă „marile” cotidiene.

Un bătrîn jurnalist John Swinton editorul lui New York Tribune răspundând la un banchet oferit de confrăți zărilor ar fi zis:

Nu există în America presă independentă. O excepțioă poate unele orășele din provincie. O știți și o știu. Nu e nici unul printre D-voastră care să îndrănească să-și scrie cinstit părerile și dacă ați face-o sunteți siguri că nu veți fi împrătați. Eu sunt plătit cu 150 dolari pe săptămână ca să nu-mi scriu cinstit părerile la ziarul la care sunt angajat. Pentru o atitudine identică D-voastră primiți salarii identice. Iar aceluia dintr-o-voastră, care ar fi atât de prost să-și scrie cinstit părerile, nu i-ar rămâne decât strada, ca să-și caute altă ocupație. Datoria zărilor din New-York este să distragă pe adversar, să mintă grosolan, să se pervertească, să se uumească, să se prostearnă lui Mammon și să-și vândă rasa și țara pentru pâinea cotidiană. O știți și o știu. Ce sminteală atunci să mai bem în cinstea presei independente? Suntem jucării și vasele bogărilor din culise. Suntem niște paiațe ei traș vorlii iar noi jucăm. Talentul, posibilitățile și viața noastră, sunt proprietatea altora. Suntem niște vânđuți intelectuali!”

Oricum avem neapărată nevoie de iluzia că editorul lui New-York Tribune, băuse cam mult în seara aceluia... S. C.

RECENZII

MIHAIL STRAJE - „SORA EMILIA”. Ed. Dobrogea Jună

Cu toate că autorul volumului de nuvele și schițe care poartă titlul „Sora Emilia”, ne este cunoscut, nu-l cunoaștem încă. Cu atât mai puțin deosebit, până ce vom săvârși de spus tot binele și toate obiceiurile pe care avem să le facem cu privire la însușirile sale de scriitor.

Să începem dar prin a rezumă nuvelele și schițele ce alcătuiesc acest volum, „Sora Emilia” este o ființă născută într-o zodie rea: păcatul a zădărnicit nașterea ei, nenorocul a urmărit-o în copilărie, până când în sfârșit cunștește caldă ocrotire a unei călugărițe. Dar, eveniment, după un scurt război, se precipită vertiginos: Cunoaște pe un tânăr, e sedusă și părăsită. Atunci recurge la soda caustică.

Ce viață dramatică în adevăr și câtă compătimitate ar trebui să stărnească în sufletul nostru atîtea peripeții nefaste, dacă ritmul vremii ne-ar mîi da voie și dacă faptele diverse înregistrate de zăire în fiecare zi, nu ne-ar fi obișnuit cu astfel de întâmplări.

Ritmul vremii nu e mai permite acest gen de sentimentalități. Astăzi, furmea părăsită nu mai are nici o scuză, atunci când își cere zilele. Societatea nu e mai blîndă cu pietre, din potărie, și din ajutorul ei ca s'o reabiliteze în proprii săi ochi și al celorlalți.

De ce s'a sinucis Emilia? Dintr'o iubire nemăsurată, coșefitoare și absolută pentru un bărbat?! — Nu ni se afirma acest lucru. — Dintr'un concurs de împrejurări care îi închidea toate porțile?! — Și mai puțin; însăși maica adoptatoare în clipa plecării î-a făgăduit oriănd sprințul ei. Apoi Emilia, are o meserie. E răfirmieră. Nu învațase ea nimic în orele de veghe pe-trecute la căpătul atător dureri omenești?... Dar căt de vast ar fi cimitirul acestei umanități, dacă toți indivizi ar recurge la un bob de sodă, la prima scărbiie sufletească!

Oricum, Sora Emilia, a făcut o prostie când s'a sinucis, iar autorul greșala răpundându-se de ea...

De ce ea ne pare rău că d-1 Straje a cheltuit pentru această nuvelă, efortul unei fraze bune; o frază la-pidărar în narațiune, colorată uneori cu imagini isbutite.

După ce urmează trei schițe, oarecum dubitoare și confuze, volumul se închide cu o nuvelă „Rispira” care purce în adevărată lumină pe autor.

Ni se prezintă ael un unghier de viață trăită, așa cum o cunoaștem cu toții, cu necazurile și truda ei, cu aspirațiile noastre mari și mici, cu bucuriile mărunte, care vin uneori când nu le așteptăm, cu fericirile mari care nu vin nicodată...

Vasile Neagu, nu și-a început copilăria pe o bicicletă cu trei roate, nu a purtat drapelul vrei-unei cohorte de cercetași, nu a primit cadou la zece ani un aparat de radio; nu a cunoaște vedetele de cinematograf și nici nu face parte măcar dintr'o echipă de foot-ball. Ești frăț unii lucrăror la izălie ferate. Tatăl sau, bețiv și fără frăț unii lucrăror la izălie ferate, s'omona copilului sărac. Totus, în orele lui de duțioșe, s'omona copilului său: — „Ni capul împădit, bolovănos ca o bucată de zăură netrobnică; dar pe tine, pe tine... numai să mai crești, ieși puțintel și firav. Am să ridic din tine un domn!”

Dar părinții lui, au murit mai înainte de a vedea realizate aceste visuri; iar bietul copil, își începu necizia vieții ca bătut de prăvălie la un circumar. Acesta, nu eră nici mai bun nici mai rău ca orice stăpîn: absurd dar nu căinos. Unor, supărat, îi spunea lui Neagu: — „Adornă dă înțeperele stăpînura!”

— Și atîtă dată cu blîndețe.
— „Vezi Neagu! Vasileică neică, cu chin și amar s'adună banul, băgătușe!”

Dar cătă lume trăiește în preajma lui Vasile Neagu: familia Patronului, o bătrăna simțită pe care Neagu trebuia s'o supravegheze; nevasta circumarului cu ambiții și amor-propriu de mahaia, fiica lor care aspira să traiscască într'o lume mai aleasă, ofițerul care vrea să-și platească datoriile cu zăestia ei, dramele lor mărunte, suferințele lor tăcute sau strigate, meșchinăriile și trivialitatea unora, candoarea și dușoșia sufletească, roesc în mediu aspru, necivilizat, primitiv al unei cărucmii de mahaia.

Și în această realizare, noi găsim calitatea esențială a scriitorului Straje. Dacă în problemele psiholo-

gice reușește mai puțin (dovadă nuvela „Umbră” care nu știm pentruce întregeste volumul după „Rispira”) în schimb autorul este un excelent animator al ambiției în care își așează subiectul.

Conflictele sociale se ogîndesc împede în literatură și și cionirile sufletești în cadrul acestor, sunt pe căt de interesante, pe atât de veridic prezentate de autor. Simul dăui Straje e clar și concis, încheat într'o frază corectă și personală. Nu înțelegem însă, când acesse resurse îi sunt suficiente; pentruce d-șsa forțeaă unori nota originalității:

„În fundul grăzii, un moșnegel cu capul alb și umeri înguști, răștina pe spalter, o viață ingenun-chiată de rod părguț!”

„Mabalarua: desăndeje lipșiță de mântuitor!”

Sau neologisme care distrag prozopiza:

„În completa ei lasitudine, cugetul activă lipsit de reacționare!”

Comparații contradicțorii:

„Fata privi în urma lui — mirată — rămase un răstimp gînditoare și îndreptându-și bustul cu sânii plini și tari, se depărtă cu mers leneg, aproape bărbătesc!”

Încheam dar, cu certa noastră convingere că putem aștepta dela d-1 Mihail Straje, cu toată nădejdea, lucrări îterare care, să depășească interesi stărnit concetașilor săi și să-l așeze printre numele cunoscut ale literaturii românești.
O mențione elogiosă pentru editura Dobrogea Jună, care prezintă un volum la înălțimea celor mai mari case de editură. R.

D. N. MINCEV, „Despre Esperanto” (Limba latină & Democratie)

Chestiunea creerei unei limbi universale auxiliare a preocupat lumea de un timp îndelungat. Dintre toate, numai Esperanto îndeplinește cu succes condițiile cerute unei astfel de limbi.

În această broșură, autorul, treazează modest toate foloasele ce decurg din cunoașterea limbii Esperanto.

Între altele, sunt citate și opiniile despre Esperanto a celebriilor scriitorii L. Tolstoi, R. Roland, filosofului LEIBNITZ, etc.

De un mare interes pentru toți acei ce se interesează de această chestiune, noi o recomandăm celorților noștri.

Cronica Sportivă

Duminică 19 Oct. au fost următoarele mături de campionat:

TERENUL MUNICIPIULUI

Categoria II

Oră 8: Olimpzia-C.F.R.—Venus 3—0.
Până în prezenta tînăra grupare Olimpia-C.F.R. este în capul clasamentului, mai are de sîfinut un match cu gruparea M. Eminescu o echipă de aproape același valoare chiar de va fi învinsă ceiace nu credem tot ea va fi prima în clasament.

Categoria I (Rezerve)

Oră 10: Victoria—Elpis (6—0) a fost cel mai frumos

Match al sezonului la această categorie. ese în evidență înaintarea ambelor echipe în special a Victorisloriul pea frumoase între tripla-Titi Popescu, Titi Florescu și Ivanciș și sărituri precise la poartă,

Categoria I

Oră 3: Tricolor—Kiazim 2—0.

S'a jucat numai o singură repriză începîndu-se matheriile tîrziu și n'ar fi fost timp să se joace matherul Victoria—Marina; se va continua restul de 45 minute la 9 Noiembrie.

Oră 4: Marina—Victoria 2—1 (1—1).

BASILICI ȘI BISERICUTE

III

Dacă străbătem cu gîndul, trecutul, până în primele vremuri ale creștinismului, ne amintim că în țînutul Patriei de astăzi, locuiau pe atunci litri și Traci și elemente din Imperul Roman. Dar Traian trimisese aci coloniiști și din Asia Mică. Acolo, ca și la Roma, creștină nouă, mergea fățșie în contra religiei statului roman pe care creștinii nu vroiau s'o recunoască.

În privința aceasta, ne stă măturie celebra scrișoare a lui Pliniu- cel-Tînăr, guvernatoru Bithiniei, care în anul 110 scria împăratului: „În toate zilele se aduc înaintea Tribunalului meu, numeroși creștini sau mi se trimesc liste anonime; dar nu cunosoc modul de procedură cu privire la ei. Numărul acuzațiilor cere însă o supraveghere de aproape, căci contagiunea acestor supērșitjați a cuprins nu numai orășele dar țărğurile și satele... Traian, împărat chibruț, lipsit de cruzime dar prevăzător în răsundere: „Nu trebuie să căutați pe creștini; dacă sunt denunțaji și acuzați, trebuie să-i pedepșiți. Căt despre denunțaji anonime, ele nu trebuie în nici un caz deuate în seamă...”

Cu căt sporea însă numărul acestor martiri ai religiei noastre, cu atăt sporește numărul celor căștigați în slujba nouilor atari. Acești romani veniți din Asia Mică, au adus pe meleagurile noastre, învătatura sîntant, prin drumul cel mai scurt pe atunci, drumul pe apă.

Pe marea Neagră veneau în primul rând călătorii

în părțile acestea. De acea cel mare nucleu creștin a fost în Scythia Minor, Dobrogea de astăzi. În veacul al III și al IV, creștinii de aci, trebuiau să influențeze și pe ceilalți locuitori din acest colț al imperiului roman și să convertească la credința nouă pe Daci și pe litri. Astfel, strămoșii noștri, au înțeles încă de atunci ecoul tainii divine. S'a răvnească Cercul, după ce au cunoscut pămîntul. În înșăși țînutul nostru, găsim în te dăvezie că ne putem socoti printre primii creștini al lumii; toate denumirile sînt în religia noastră sunt de origină latină, până la simbolul credinței care se numește ca și în latineste, creștin.

Dar deși spiritul creștin predomină pretutîndeni, în țînăturile acestea nu existau încă organizații religioase. Credinșioșii își alegeau profeții din rândul mirenilor. Pe cînd se clădea Sînta Sofia, Episcopatul cel mai apropiat de noi eră în Panonia, regiune în Europa vechie la sud de Dunăre. Prin secolul VII însă, începem să stabilim legături cu bisericile de pe malul drept al Dunării, de unde împrumutam slova cîrlică și cuvintele slave și grecești în cuprinsul sloverii religioase.

Dar cînd Turcii năvăliră în țînutul nostru, destindînd școala Patriarhatului Etimie, călugării rîșipii, fură bucoșor să vină la noi, unde aveam, în schimbul adăpostului, să ne dea cultura ce ei căpătaseră acolo. Astfel, pe la 1300 se alcătui cea dintîi Episcopacie Canonice „a toată Ţara Românească...”

Cu toate acestea lăcașurile, noastre creștine, nu erau încă mai mult, decât simple schituri de lemn. Nu tîni pare... cu puțință și-a vorbi despre trecu-

tul religios al neamului meu, fără a pomeni de acea apariție minunată, pe care istoricii și cronicarii au numit-o descălecarea Muntelui Ituții și mai tîrziu a Moldovei. Ce l'a îndemnat pe acei principe din Făgăraș, să și lase starea lui de ucolo, pentru a plecă în necunoscut? Nu starea politicoă, spune Xenopol, era stăpîn pe viața și moșia lui. Cea ce l'a hotărît să părăsească țara, de acestea, a fost nevoia unei libertăți complete, de a crede și de a se închina după datină. Păndiți meru de colțorii, românii grupați în juru lui Negru Vodă, s'au hotărât să vină cu gînduri de frăție, în țara fraților. Ca și în Muntenia, în Moldova, descălecarea lui Bogdan Vodă, nu a fost o curcere a unei căutari unei refugiu de către furari ce nu voiau să se supună unui cult ce li se impunea.

Cu toate aceste prefaceri, totuș, nu aveam încă meșteri pricepuți ca să înalțe o biserică zidită. Prin secolul XIV avia, încep c_lădirii din cărămidă, alternând cu statuarile de ciment în care erau pinși bolovani de piatră. Nu mai avem nici o biserică întregă de pe atunci, dar în ruinele ce au mai rămas, noi trebuie să găsim mîndria acestor strămoși care au înțeles să nu facă conexiuni cu conștința lor, luptînd în același timp pentru apărarea religiei și pentru neastărnarea politicoă. De acea în Biserică trebuie să vedem, — spune cu atăt de strălucită dreptate d-1 Profesor Iorga — una din forțele cele mai vechi și cele mai bogate, ale vieții noastre naționale.

Incident între Victoria—Marina

Victoria are ghinion și Marina joacă prea brutal, Petru Vasile șutează puternic, becul Mariinei vrea să respingă dar trimite mingea în propria-i poartă.—Marinari reactionează energic reușind să egalez pe printr'un sut puternic în poarta lui Vasiliu care intervine, însă fără folos, fiind imparabil.

În repriza a doua, Marinarii încep un joc obisnuit al lor, brutal.—Portarul Vasiliu intervine de câteva ori câzând cu mingea jos, însă marinarii îl atacă lovindu-l pe picioare unde nimeresc. Marinarul Carol, trage o bombă dela 30 metri în sus înspre gol, o escit: greșită a lui Vasiliu care n-o poate prinde decât cu fața, mingea venind cu efect, gâște poarta liberă și se fixează în plasă.

Victoria forțând pe marinari mereu îi face să se blocheze în poartă; Cristea caută să transforme o pasă a lui Vasile Petru cu mâna; arbitrul dă „Hent”. Jucătorii Marinei crezând că a dat gol, a început să-l insulte. Sunt eliminați 3 jucători: Pavel, Brasoveanu și Toma Carol. Jocul continuă cu același febrilitate; încă câteva minute, dar nu se mai poate continua din cauza „alăgeli enorme provocată de jucătorii Marinei defațării și de galeria formată din soldații marinari. Se suspendă jocul definitiv. Mai sunt de jucat 16 minute. Vom vedea ce va fi la 9 Noembrie când se va juca acest rest. Credem că Victoriștii vor căuța să profite cu succes de aceste 16 minute, rămase în restanță.

TERENUL DIN PORT

Categoria II

Ora 9: Triumf—E. F. A. 2—1.

Categoria I (Rezerve)

Ora 11: Marina—Kiazim 2—1.

Categoria II (Rezerve)

Ora 5: Olimpia C.F.R.—Triumf 4—3.

Duminică la 26 Oct. * vor fi următoarele mat-churi:

TERENUL MUNICIPIULUI

Categoria II

Ora 8: M. Eminescu—E. F. A.

Ora 10: Triumf-F. C.—Macabi.

Categoria I

Ora 1: Kiazim—Săgeta.

Ora 5: Elpis—Marina.

TERENUL DIN PORT

Categoria I (Rezerve)

Ora 9: Victoria—Kiazim.

Ora 11: Tricolor—Săgeta.

Categoria II (Rezerve)

Ora 5: Olimpia C.F.R.—Triumf-F. C.

Lista Marilor Premii ale Ziarului DOBROGEA

Premiile oferite de ziarul nostru:

1) Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **2000**.

2) Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **1000**.

3) Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **1000**.

4) Trei abonamente anuale pentru ziarul Dobrogea.

5) O statueta elegantă de birou, oferită de Librăria Socec & Co. sucursala Constanța.

6) Diferite articole de papetărie și libririe, oferite de Librăria Socec & Co., sucursala Constanța.

7) Un ciasmnic de masă cu calendar perpetuu lucrat artistic în juvelit oferit de marele Magazin de ciasmnicărie Pincus Hagi Șapira Str. Carol No. 22 Constanța.

8) Un costum de haine bărbătesc după alegere și comandă, oferit de Atelierul de croitorie civilă și militară Șerban Moceanu diplomat al Academiei superioară din București, str. Ștefan cel Mare No. 16 Constanța.

9) O garnitură de blană pentru un mantou de Damă, oferită de Atelierul de Blănărie de lux Remus Popa & David Kaufman [sucursala magazinului la Milion] str. Carol No. 74 Constanța.

10) Șase cămăși elegante după măsura câștigătorului, oferită de Fabrica Nădejdea din Galatz str. General Beretel No. 5.

11) O scrumiera artistică orientală cu statueta ei, oferită de magazinul de ciasmnicărie I. K. Bogosian str. Carol Constanța.

12) 12 fotografii cărți postale și un tablou, oferite de cunoscutul atelier fotografic Regal C. Grigorescu str. Carol Constanța.

13) O poliță de asigurare Viață regulată cu vizită medicală în sumă de lei 50.000 achilată pe un an de zile, oferită de Sac. Anon. de Asig. Generale Agronomul din Arad, regionala Constanța.

Din lipsă de spațiu suntem nevoiți a publica în numărul viitor complectarea tabloului de premii.

Dobrogea Jună ne atrage atențiunea că într'una din zilele trecute vânzătorii ziarului nostru au uzat de titlu aceluia ziar înșelând pe cumpărătorii neatenti.

Rugăm pe confratele Dobrogea Jună să creadă că această trîșerie dacă s'a întâmplat ne desgustă și că pe asemenea confuzii nici nu înțelegem să existăm. Dacă mijlocul de a reprimi asemenea inițiative există, suntem gata să'l adoptăm.

Abonații ziarului nostru primesc o poliță de asigurare de 20.000 lei gratuită cu amortizare prin tragere la sorți, de la Societatea Anonimă de Asigurări Generale „AGRONOMUL”.

Premiile ziarului „DOBROGEA”

Cupon No. 2

Strângeți aceste cupoane pentru participarea la trageri

Marile premii oferite de ziarul nostru DOBROGEA

Spre a complăce mai mult cititorilor și abonaților, ziarul Dobrogea acordă o serie de premii prin tragere la sorți.

De aceste premii vor putea beneficia atât abonații ziarului, cât și toți cititorii, strângând 30 cupoane, care vor fi detașate din pagina 3 a ziarului, începând cu No. 1.

Cupoanele vor fi trimise în serie completă administrației ziarului menționându-se numele exact cu strada și numărul spre a se putea emite bonurile de participare la premii, cu opt zile înainte de tragere. Persoanele care nu vor avea toate cupoanele, vor putea obține de la administrația noastră toate numerele, plătit costul dublu a gazetei. Separat de aceste trageri, Societatea Anonimă de Asigurări generale „AGRONOMUL”, oferă tuturor abonaților gazetei noastre o poliță de asigurare de 20.000 lei cu amortisment prin tragere la sorți, **absolut gratuită**, pe o lună, de care vor putea beneficia, numai abonații în curent cu plata abonamentului pe un an de zile, rămânând ca ratele viitoare să se trimează direct societății de asigurări generale „Agronomul” dela care vor primi prospectele cu detalii.

Astfel dam posibilitatea fie căruia de a câștiga mulțumită ziarului nostru suma de 20.000 lei. Pe lângă asigurările de amortisment prin tragere la sorți Societatea de asigurări generale „Agronomul” mai contractează în condițiuni avantajoase asigurări în toate ramurile ca: Viață regulată cu vizită medicală, Incendiu, Grindină, Auto-casco, Transport, Furt prin spargere, etc.

Fiind unica gazetă de provincie care merge pe urma marilor cotidiane din capitală sperăm în concursul tuturor dobrogenilor. Numai astfel vom putea ajunge la scopul dorit de a avea o gazetă cu adevărat serioasă.

Societatea Anon. de Asigurări Generale Agronomul din Arad, regionala Constanța, ne comunică, că la tragerea a 16 din 3 Octombrie cor., care a avut loc la sediul societății, în fața unui numeros public și asigurări, a eșit la sorți polița cu No. 59.586 de lei 20.000 a d-lui L. Zilberman, Directorul Băncii Crisoveloni din București.

Domnișoară cunoscând bine limba germană și română, caută un serviciu la o casă onorabilă ca guvernanta.

A se adresa la ziar.

INFORMAȚII

Marți 28 Oct. cor. D-1 profesor Ion Neicu va vorbi la Radio-București despre „Găgăuți din Dobrogea”.

In învățământul secundar au mai fost numiți: D-na D. Florian pentru catedra de limba latină și română la școala Normală de fete și la externat, iar D-nul Ioan T. Vodă pentru catedra de matematică la școala de comerț de băieți.

In curând va sosi în localitate marelui și elegantului Circ Lucia Proserpi, cu un bogat și variat program. Afîșe speciale va anunța data sosirii.

Dar pe când se puneau întăile temelii de lăcașuri sfinte pe melagurile noastre, se săvârșea în occident una din cele mai admirate basileici din lume, de către venețieni, cele mai bune ruine de săngea ale romanilor. VORBESC DE EA, penurică e frumoasă, pentru că este copiată după o basileică din Bizanțul apropiat nouă și pentru nu știu ce gând sentimental, că soli lui Ștefan cel Mare, au văzut-o și va fi povestit și lui despre ea. VORBESC DESPRE SAN CARL din Veneția. Nicăieri poate, în nici un colț al lumii, nu s'a conservat mai bine ca aici, evocarea unei vieți din alte vremuri. Tot cu o gondolă neagră, arhaică, spălășoasă și înceată vor fi venit solii moldoveni după ce vor fi călătorit fără interrupere până aci, cu calmul și răbdarea celor ce știu să nes-cotească timpul, în drum spre întai... Lopițăru va fi cântat și amuzat, încet, un cântec fără melancolie... Va fi fost această laguna care acum șase secole trimetea trei mii de nave armate cu 30.000 de marinari ca să aducă prin fărna și prin pricopera lor, aurul și bronzul pentru basiliica aceasta... Pentru orice venețian, întreținerea și înfrumusețarea bisericii, a fost o datorie patriotică și un legământ sufletesc.

Așa cum, iubind pe cineva îl încercăm de daruri, tot astfel, orice vas venețian aducea tot ceace putea să'o îmbogățească. Timp de mai multe secole s'au adăugat coloane de marmură rară, basoreliefuli, statuile de porfir, plăci aurate, care toate împodobesc pereții interiori artistice dezordine, fără grîie de simetrie, fără preocuparea amestecului de stiluri; fiind

inspirată din arta orientală, ceace se urmărea în prima loc, era strălucirea coloritului. Basiliica nu este mare, pentru că trebuia să se armonizeze și să se împace cu toate celelalte clădiri din aceleași păși... Dar, a acumalat până la îngramădire, toate trofeele, toate comozici bizantine ajunse aci prin cuceririle venețiene. După ce au luat Constantinopol, t. t. ce aduceau de acolo, era un dar pentru San Carl. Be acoperis, patru cai uriași de bronz, zăvăliuintr'un hipodrom bizantin; o fațadă cu o superbă ornamentație de marmură; înăuntru emaluri luate din mănăstiri și acea faimosă și fără pereche „Pala... d'oro”, un altar în întregime de aur, în rusticit cu pietre scumpe. Și în sfârșit la aceste podoaabe, trebue să adăgăm, podoaaba creștină cea mai scumpă, corpul Sfântului Martin Evanghelistul, adus tot din orient, protectorul venețian, al cărui simbol leul înarpat, încapează basiliica...

Era sfârșită când solii lui Ștefan cel Mare au venit la Veneția ca să cereă Dogelui alianța în contra Turcii. Istoria ne spune cum au fost primiți și cu ce roade s'au înapoiat. Veneția avea desigur interese mari în orient; dar ce puteau face ei cu marina numai în potrivra puterii de atac a Turcii? Ștefan, știa toate acestea, de acea a trimes soli cu ca să-i dea un ajutor militar dar unul bănesc. Venețienii, după cum știm, au răspuns întotdeauna cu admirabile scrisori. Intr'una senatului îi scrie:

„De ar fi și ceilalți principii creștini cu o astfel de inimă și de voimă, sau dacă singur ai avea atăta putere cât convine marelui sufletului vostru...”

Ce elogii pentru Domnul nostru... Dar... nici un concurs real. Știau toți cărmătorii că și fără ajutorul lor, Ștefan nu se va da în lături ca să fie țînă piept Turcilor, pentru creștină și și pentru țărășoara sa!

Dacă am făcut acest ocol, până să vorbesc de mănăstirea Putnei, este pentru că asupra Veneției, am văzut profilată umbra melancolică a genialității noastre domn. Crece ajutorul lor în numele Creștinății; ei erau atât de puternici și de bogăți!..

Un fiord de evlavioasă emoțiune cuprinde pe orice român, evocând numele lui. A fost un om politic, un general, un oărmător înțelept și un slujitor al Domnului. Ureche scotește numarul altarelor înălțate de el la „44”.

Mănestirea Putnei ridicată la 1466 este prima lui și dîre. Schimbăia cu vremea, puține podoaaze au mai rămas păstrate de atincul secolului... Doar Sfinții învecinați, discutate de smalț cu stema țării, cu smei încununaji, par matori de curemurașura întregii Moldove, când suntu clopotului din turnul împrejurirei va fi vesit înmormintarea vitezului între vitezi după ce, cum se spune într'un document „a fost în moarte, precum fusese în viață, teribil și prevăzător”.

SILVIA CONSTANTINESCU

Asigurați-vă avuții la Societatea „AGRONOMUL”

Doriți o cămașă bună, modernă, durabilă și efină ?

Cereți la toate magazinele lingerie bărbătească de la renumita fabrică

„NADEJDEA“ din Galați

Care grație mașinelor electrice perfecționate, satisface în mod conștiincios și prompt orice comandă. In depozitul fabricii se găsesc în permanență mari stocuri de lingerie bărbătească gata confecționate precum și cantități mari de poplinuri, zefiruri, dejalenuri, și oxforduri pentru confecționări de comenzi.-Se primesc comenzi și cu marfa clienților.-Incercați spre convingere „NADEJDEA“, Galați

CONSUMUL PIETEI

B-dul Ferdinand No. 6. - Constanța
CONSTANTIN HAGI IOAN
 în permanență asortat cu diferite articole de coloniale și brânzetur specialități de Untdelemnuri ca Greesc, Puges, Sasso, Beriotte Robert, precum și mărci indigene cu prețuri absolut de concurență
 Rog vizitați spre convingere

Dobrogeni Vizitați Marele Hotel PRINCIAR

București, — Bul. Elisabeta — București

Complex renovat
 Apă caldă — Apă rece
 Calorifer, Electrică
 Telefon

Serban Mocanu

Croitorie Civilă-Militară

și

Confecțiuni de Dame

Diplomat al Academiei superioare
 din București

Aduc la cunoștința Onor. public și numeroasele mele clientele că am mutat în
 Str. Ștefan cel mare No. 16

Atelierul meu de CROITORIE

unde voi putea satisface cerințele și dorințele tuturor în această ramură, punând la dispoziția fiecăruia jurnalele cu cele mai noi creații în ale modei, garantând deplina reușită în exactitatea fiecărei lucrări încredințate atelierului meu. Pentru ralonul de Dame, am angajat cu mari sacrificii materiale, spre deplina mulțumire a clienților mele, o premieră de la MAISON SUSANIE din Paris.

Atelierul meu fiind la curent cu ultimele noutăți și asortat cu diferite desene de ștofe din cele mai alese, sperăm că o singură vizită va fi suficientă ca să apreciați sacrificiile ce le-am făcut pentru satisfacerea celei mai selecte clientele.

Cu toată stima

SERBAN MOCANU

LA TREI BRAZI

Costache Petrescu cu 24 copii
 Str. Ștefan cel Mare, 74.—Constanța

Magazin asortat în permanență cu tot felul de Olărie, Tâmpărie și Dogărie.
 Cu prețuri de concurență

Sucursala Magazinului la „MILION“

No. 74 - Strada Carol - No. 74

Atelier de Blănărie de Lux

Sub conducerea măestrilor

Remus Popa

Absolvent al academiei din Budapesta
 Fost expert al Sindic. Blănărilor

David Kaufman

Se primesc spre Confectionare, Transformare și reparații
 ori ce lucrări în această branșă

Orice lucrare se execută în mod ireproșabil și cu prețurile cele mai reduse

Depozit permanent cu tot felul de Blănuri

Vizitați spre convingere

„AGRONOMUL“

Societate anonimă de Asigurări Generale din Arad
 (Din concernul Băncii Chrisoveloni)

Cu participarea Societății „DONAU“ din Viena
 Cu capital și rezerve de peste 1.000.000.000 lei.

Aduce la cunoștința publică că Direcțiunea regională a societății pentru Dobrogea este instalată în Banca Chrisoveloni sucursala Constanța, unde fiecare poate să contracteze ori ce fel de asigurări în toate ramurile ca „Incendiu, Grindină, Transport, Accidente, Răspundere civilă, Furt prin spargere, Vite și Chirii.

Deasemeni mai contractează în condițiuni foarte avantajoase cu un tarif extrem de redus, Asigurări de viață cu vizită medicală.

Separat de aceasta fiecare poate obține cu o sumă foarte mică o poliță de asigurare cu amortisment prin tragere la sorți în condițiuni avantajoase și cu mari înlesniri de plată. În nici o casă nu trebuie să lipsească o astfel de asigurare, cereți deci, prospecte și detalii la Direcțiunea Regională B-ca Chrisoveloni și la toate agențiile din Dobrogea.

CEASORNICĂRI

HAGI P. ȘAPIRA

Constanța — Str. CAROL 22

Anunț prin aceasta că mi-au sosit mărfurile cumpărate cu ocaziunea voiajului făcut în străinătate

Cadouri Pentru Logodne și Nunți

Ceasornice, Inele, Cercei, Brățări, Broșe, Pandantive Ceasornice, Service de Ceai, Cafea, Liqueur, Fructotiere, Bomboniere, Tacâmuri de masă etc. Deșteptătoare. Pendule, și tot felul de ceasuri de perete Verighete de logodne, Ochelari toate felurile. Profitați de prețurile reduse și vizitați cu toții

Magazinul „ȘAPIRA“

Cereți catalogul care se trimite gratis și franco

IGNATZ RUBIN

Fabrică de Bidinele și Perii

Vinde cu prețuri convenabile

Craiova — Str. Buzzești No. 25 — Craiova

La HARPA ROMANA

Gaston Inocente

Mutat din B-dul Ferdinand

în

Str. Ștefan cel Mare No. 38-46

Constanța

Magazin și Atelier Artistic de Instrumente Muzicale